

Zajęcia logopedyczne w przedszkolu

W naszym przedszkolu dwa razy w tygodniu odbywają się profilaktyczne grupowe zajęcia logopedyczne. Celem tych zajęć jest doskonalenie i usprawnianie wymowy tak, aby była ona zgodna z ustalonymi zasadami dla języka polskiego. Odbywają się one zawsze w formie zabawy, która jest dla dziecka naturalnym sposobem na poznawanie świata i na naukę. Często wplatane są elementy współzawodnictwa czy niespodzianki, aby zajęcia urozmaicić. Atmosfera na spotkaniach jest wesoła i swobodna, dzięki czemu dzieci chętnie wykonują ćwiczenia i uczestniczą w zabawie. Poprzez zabawy logopedyczne dzieci ćwiczą narządy artykulacyjne, prawidłowy tor oddechowy, słuch fonematyczny, a także precyzyjną wymowę.

Jaki cel mają te ćwiczenia?

- Ćwiczenia narządów artykulacyjnych – wypracowanie precyzyjnych ruchów języka, warg i podniebienia, aby dziecko miało wycucie danego ruchu i położenia poszczególnych narządów.
- Ćwiczenia oddechowe – nauka ekonomicznego zużywania powietrza potrzebnego podczas mówienia, zapobieganie mówieniu na wdechu, utrwalanie prawidłowego toru oddechowego.
- Ćwiczenia słuchowe – rozwój uwagi słuchowej, zainteresowanie otaczającymi dźwiękami, wyróżnianie wyrazów w zdaniach, sylab i głosek w wyrazach.
- Ćwiczenia ortofoniczne – wyrazista wymowa głosek, wyrazów i krótkich wierszyków zawierających trudne do wymówienia głoski i ich połączenia.

Tematyka zajęć jest dostosowana do wieku i umiejętności poszczególnych grup wiekowych. Często nawiązuje się do aktualnej pory roku, świąt, uroczystości, ciekawych wydarzeń i do tego, co jest dziecku szczególnie bliskie – codziennych zabaw, bajek.

Etapy rozwoju mowy

OKRES MELODII (0 – 12 miesięcy)

0 – 3. miesiąc – krzyk, płacz.

3. miesiąc – głuzenie. Dźwięki są zbliżone do samogłosek i spółgłosek. Brzmia jak *gli*, *tli*, *kla*, *gla* itp. Występuje również u dzieci głuchych i niedosłyszących.

6. miesiąc – gaworzenie. Powtarzanie dźwięków zasłyszanych od otoczenia. Sylaby nie mają dla dziecka jeszcze konkretnego znaczenia. Dzieci niesłyszące nie gaworzą.

9. miesiąc – powtarzanie własnych i zasłyszanych słów. Dziecko zaczyna rozumieć wypowiedziane słowa.

12. miesiąc – dziecko poprawnie wymawia samogłoski *a, e, i, o, y, u* oraz spółgłoski *m, p, b, t, d*.

OKRES WYRAZU (12 – 24 miesiące)

Dziecko rozumie o wiele więcej słów i wyrażeń, niż jest w stanie wypowiedzieć. Komunikuje się za pomocą wyrazu. Mowa jest bardzo uproszczona, np. *daj – da, jeszcze – esce, pomidor – midol*. Doskonalenie artykulacji głosek *p, b, m, t, d, n, ŋ, k, g, ś* czasem *ć*. Pozostałe głoski zamienia na inne, np. *dzieci – deti, ciocia – tota*.

OKRES ZDANIA (2. – 3. rok życia)

2. rok życia – zdania proste: dwa, trzy wyrazy

3. rok życia – dłuższe wypowiedzenia: cztery, pięć wyrazów.

Spółgłoski prawidłowo realizowane: *l, ł, ś, ź, ć, dź, f, w, h*. Dziecko w dalszym ciągu może zamieniać *s, z, c, dz* oraz *sz, ż, cz, dż* na *ś, ź, ć, dź*. Aż do 5. roku życia może się pojawiać opuszczanie początkowej lub końcowej sylaby: *zupa pomidorowa – zupa midolowa*; przestawianie głosek: *ławka – wałka*; swoiste słowotwórstwo: *żelazko – prasowaczka*.

OKRES SWOISTEJ MOWY DZIECIĘCEJ (3. – 7. rok życia)

4. rok życia – dziecko realizuje wszystkie samogłoski ustne. Z nosowymi może mieć trudności aż do wieku szkolnego. Czterolatek powinien prawidłowo realizować głoski *s, z, c, dz*. Może się już pojawić prawidłowa wymowa głoski *r*, ale często jest jeszcze zamieniana przez *l*.

5. rok życia – prawidłowo artykułowany jest także szereg szumiący: *sz, ż, cz, dż*, chociaż w mowie potocznej może być jeszcze zamieniany na *s, z, c, dz*.

6. rok życia – głoska *r* powinna być już wymawiana prawidłowo.

Należy wziąć pod uwagę, że granice poszczególnych etapów są płynne. Część dzieci opanowuje pewne umiejętności trochę szybciej, a część trochę później. Wszystko zależy od indywidualnego rozwoju dziecka. Ale jeśli opóźnienia są zbyt duże, trzeba z dzieckiem pracować nad rozwojem mowy i jakością wymowy.